

BAK-I.084.11.2024

Pan
Lech Parell
Szef Urzędu do Spraw Kombatantów
i Osób Represjonowanych,
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI W TRYBIE UPROSZCZONYM

<i>Nazwa i adres jednostki kontrolowanej</i>	Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, ul. Wspólna 2/4, 00-926 Warszawa – jednostce podległej Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (dalej: <i>Urząd, UdsKiOR</i>).
<i>Podstawa prawna kontroli</i>	Art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ¹ , art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów ² .
<i>Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych</i>	Kontrolę przeprowadzono w dniach od 6 lutego do 6 kwietnia 2024 roku.
<i>Zakres kontroli</i>	Prawidłowość realizacji zadań ustawowych. Okres objęty kontrolą: 2023 r.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa, Biuro Kontroli i Audytu, Wydział Kontroli ds. Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny.
<i>Kontrolerzy</i>	Kontrolę przeprowadził zespół kontrolerów w składzie: Joanna Laszuk – naczelnik Wydziału Kontroli ds. Zabezpieczenia Społecznego i Rodziny w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – kierownik zespołu kontrolującego, Bożena Zawłocka – główny specjalista w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Elżbieta Tokarska – starszy specjalista w Biurze Kontroli i Audytu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, na podstawie upoważnień odpowiednio nr BKA-I.0121.2.2024, BKA-I.0121.3.2024, BKA-I.0121.4.2024 z dnia 6 lutego 2024 r., wydanych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

¹ tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 224, ze zm.

² tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1188, ze zm.

*Ocena
kontrolowanej
jednostki*

Na podstawie ustaleń kontroli, działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień.

Uchybienia dotyczyły przypadków:

- nadania przesyłki pocztowej zawierającej wydaną decyzję administracyjną dzień po terminie.

Nie wnoszę uwag do działalności jednostki w obszarach:

- zgodności treści wydawanych decyzji administracyjnych z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego³ (dalej: Kpa) oraz przepisami szczególnymi,
- przestrzegania zasady czynnego udziału strony w każdym stadium postępowania administracyjnego,
- zgodności doręczania decyzji stronom z formami wskazanymi w Kpa,
- przestrzegania zasady zawiadomienia strony o niezatawieniu sprawy w ustawowym terminie z podaniem przyczyny zwłoki i podaniem nowego terminu zatawienia sprawy,
- zgodności wydawania decyzji administracyjnych z przepisami Kpa.

Za powstałe uchybienia odpowiedzialność ponosi ówczesny Szef Urzędu.

Zadaniem statutowym *UdskiOR* jest podejmowanie działań w celu zapewnienia kombatantom oraz ofiarom represji wojennych i okresu powojennego, niezbędnej pomocy i opieki oraz należnego im szacunku i pamięci. *Urząd* zapewnia wykonywanie zadań Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który podlega *Ministrowi* zgodnie z art. 31 ust.3 ustawy o działach administracji rządowej⁴.

Do zadań *Urzędu* należy w szczególności, m.in.:

- współdziałanie z organami administracji rządowej i organami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami kombatantów i osób represjonowanych w celu organizowania pomocy socjalnej oraz opieki zdrowotnej dla kombatantów i innych osób uprawnionych oraz członków ich rodzin,
- organizowanie współpracy zagranicznej z rządowymi organami do spraw kombatantów i ofiar wojny, organizacjami kombatanckimi za granicą oraz uczestniczenie w pracach międzynarodowych organizacji kombatanckich,
- prowadzenie w środowiskach kombatanckich badań statystyczno-organizacyjnych oraz demograficzno-socjologicznych,
- podejmowanie inicjatyw związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego,
- wydawanie odpowiednich zaświadczeń osobom, którym decyzją Szefa Urzędu zostały przyznane uprawnienia kombatanckie,

³ Ustawa z dnia 14.06.1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.).

⁴ Dz.U. z 2022 r. poz. 2512, ze zm.

- opracowywanie i współuczestniczenie w przygotowywaniu projektów aktów normatywnych w sprawach dotyczących kombatantów i osób represjonowanych,
- prowadzenie spraw związanych z procedurą nadawania Krzyża Zesłańców Sybiru,
- organizowanie działalności informacyjnej, dokumentacyjnej i wydawniczej na potrzeby środowisk kombatanckich.

Ustalenia kontroli:

Dokumenty do kontroli zostały wybrane na podstawie przekazanych przez *Urząd* zestawień:

- 1) Wykaz podjętych inicjatyw związanych z kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność Rzeczypospolitej Polskiej oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego,
- 2) Wykaz spraw (wpływ wniosku w 2023 r.) dotyczących wydawania odpowiednich zaświadczeń osobom, którym decyzja Szefa *Urzędu* zostały przyznane uprawnienia kombatanckie,
- 3) Wykaz spraw związanych z procedurą nadawania Krzyża Zesłańców Sybiru,
- 4) Wykaz podjętych działań informacyjnych, dokumentacyjnych, wydawniczych na potrzeby środowisk kombatanckich,
- 5) Wykaz zadań realizowanych w wyniku zawartych w 2023 r. umów cywilnoprawnych zawieranych w ramach wykonywanych przez Szefa *UdskIOR* zadań publicznych,
- 6) Wykaz umów dotacji na inicjatywy związane z kultywowaniem tradycji walk o niepodległość oraz pamięci o ofiarach wojny i okresu powojennego oraz innych umów informacyjno-promocyjnych.

W ramach przeprowadzonej kontroli *Urząd* przedłożył 23 umowy zlecenia zawarte przez Szefa *Urzędu* w 2023 r. oraz jedną umowę zawartą 30 grudnia 2022 r., która dotyczyła roku 2023. Ponadto, kontroli poddano 5 wytypowanych postępowań administracyjnych, które w 2023 r. *UdskIOR* prowadził w ramach swoich zadań.

I. Zawieranie umów zlecenia przez *UdskIOR* w 2023 r.

Poddane kontroli umowy dotyczyły:

- prowadzenia (komentarz lektora) uroczystości 103. rocznicy Bitwy nad Niemnem w dniu 26 września 2023 r.;
- prowadzenia uroczystości (komentarz lektora) w dniach 11 i 13 stycznia 2023 r. podczas spotkań noworocznych w Centrum Konferencyjne Ministerstwa Obrony Narodowej;
- prowadzenia koncertu utworów w stylu 20-lecia międzywojennego z uwzględnieniem elementów improwizacji na Balu Weterana (usługa konferansjerska) w dniu 13 lutego 2023 r.;
- wykonania koncertu utworów w stylu 20-lecia międzywojennego z uwzględnieniem elementów improwizacji na Balu Weterana (minimalny czas łączny koncertu: 2h) w dniu 13 lutego 2023 r.⁵;
- prowadzenia uroczystości podczas obchodów 81. Rocznicy przekształcenia ZWZ-AK (usługa konferansjerska) w dniu 14 lutego 2023 r.;

⁵ 5 skontrolowanych umów dotyczyło tego samego przedmiotu umowy.

- prowadzenia uroczystego spotkania Weteranów Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej połączonego z jubileuszem 95. urodzin Sędziego Bogusława Nizieńskiego w dniu 2 marca 2023 r.;
- prowadzenia uroczystości podczas obchodów 100. rocznicy powołania Instytutu Józefa Piłsudskiego (usługa konferansjerska) w dniu 12 maja 2023 r.;
- prowadzenia ceremonii wręczenia medali Sprawiedliwy wśród Narodów Świata w dniu 24 maja 2023 r.;
- prowadzenia uroczystości podczas 80. rocznicy tzw. krwawej niedzieli (usługa konferansjerska) w dniu 11 lipca 2023 r.;
- prowadzenia (komentarz lektora) obchodów Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej przypadających w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej w dniu 1 września 2023 r.;
- prowadzenia uroczystości (komentarz lektora) w dniach 12 i 15 grudnia 2023 r. podczas spotkań noworocznych w Centrum Konferencyjnym Wojska Polskiego;
- doradztwa Zleceniobiorcy dotyczące procesów zakupowych na rzecz Urzędu, zarządzanych przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej oraz doradztwo w zakresie realizacji przez Urząd obowiązków wynikających z przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych w okresie od 18 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.;
- dokonania archiwizacji dokumentacji Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 2 stycznia 2023 r. do 31 marca 2023 r. oraz redagowania standardowych pism w sprawach należących do właściwości Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 2 stycznia 2023 r. do 31 marca 2023 r.;
- dokonania archiwizacji dokumentacji Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 3 kwietnia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r. oraz redagowania standardowych pism w sprawach należących do właściwości Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 3 kwietnia 2023 r. do 30 czerwca 2023 r.;
- dokonania archiwizacji dokumentacji Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 3 lipca 2023 r. do 29 grudnia 2023 r. oraz redagowania standardowych pism w sprawach należących do właściwości Wydziału Studiów i Analiz w okresie od 3 lipca 2023 r. do 29 grudnia 2023 r.;
- dokonania archiwizacji w Departamencie Uroczystości w okresie od 22 lutego 2023 r. do 22 sierpnia 2023 r. dokumentacji wytworzonej w latach 1991-2020 w Biurze Spraw Wojskowych, Departamencie Wojskowym i Departamencie Uroczystości, obejmującej dokumentację wytworzoną w Urzędzie;
- realizacji zadań Pełnomocnika do Spraw Ochrony Informacji Niejawnych w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w zakresie określonym ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (tj. Dz. U z 2019 poz.742) oraz wydanymi na podstawie tej ustawy aktami wykonawczymi w terminie od 1 kwietnia 2023 r. do 31 marca 2024 r.;
- prowadzenia audytu wewnętrznego w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) w Urzędzie do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- wykonania korekty i adjustacji tekstów biuletynu „Kombatant” w terminie od 31 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.;

- samodzielnego wykonania redakcji tekstów publikacji noszącej roboczy tytuł „Powstanie Warszawskie w dokumentach. Pacyfikacja Powstania Warszawskiego. Dokumenty Komendantury Warschau i Grupy Korpusnej Ericha von dem Bacha w okresie od 7 sierpnia 2023 roku do 7 września 2023 roku.

Wszystkie skontrolowane umowy zlecenia zostały podpisane przez osobę posiadającą upoważnienie do reprezentacji *Urzędu*, a także parafowane przez głównego księgowego, radcę prawnego oraz pracownika Wydziału Kadr, Szkolenia i Organizacji. W treści umów poza kwotami wynagrodzenia, które *Urząd* zobowiązał się wypłacić za wykonanie zlecenia, wskazano także kwoty kar umownych, które zleceniobiorca miałby zapłacić w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy.

[Dowód: akta kontroli str. 8-77]

II. Prowadzenie przez *UdsKiOR* postępowań administracyjnych w 2023 r.

Kontroli poddano akta postępowań administracyjnych zainicjowanych wnioskiem o:

- przyznanie uprawnień kombatanckich⁶;
- przyznanie uprawnień osobom deportowanym do pracy przymusowej w III Rzeszy lub Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich⁷;
- potwierdzenie statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych⁸;
- potwierdzenie świadczenia pracy po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.⁹;
- przyznanie świadczenia pieniężnego dla Sybiraków¹⁰.

- 1) Wydawanie decyzji administracyjnych na podstawie wniosków, co do zasady, było prawidłowe.
- 2) W skontrolowanych postępowaniach przestrzegano ustawowych terminów określonych w art. 35 § 3 Kpa na załatwienie spraw administracyjnych. W jednym przypadku¹¹ doszło do uchybienia terminu – organ wydał decyzję w terminie, jednak przesyłka pocztowa została nadana w kolejnym dniu roboczym (jeden dzień po terminie).
- 3) W trzech zbadanych postępowaniach¹² *Urząd*, w przypadku niezłatwienia sprawy w terminie określonym w art. 35 Kpa zawiadomił stronę o tym fakcie, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Ponadto, w dwóch sprawach¹³, w których toku trwało postępowanie wyjaśniające, *UdsKiOR* działając na podstawie art. 79a Kpa, poinformował stronę o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, wskazał przesłanki zależne od strony, które nie zostały

⁶ poz. spisu spraw: 746, znak sprawy: WT22296.

⁷ poz. spisu spraw: 1194, znak sprawy: P0049728551.

⁸ poz. spisu spraw: 1396, znak sprawy: D20633.

⁹ poz. spisu spraw: 92, znak sprawy: FT1112.

¹⁰ poz. spisu spraw: 83, znak sprawy: DSE-552-59/23.

¹¹ poz. spisu spraw: 1396, znak sprawy: D20633.

¹² poz. spisu spraw: 1396, znak sprawy: D20633; poz. spisu spraw: 92, znak sprawy: FT1112; poz. spisu spraw: 83, znak sprawy: DSE-552-59/23.

¹³ poz. spisu spraw: 1396, znak sprawy: D20633; poz. spisu spraw: 92, znak sprawy: FT1112.

na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co mogło skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony oraz wyznaczył termin na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.

- 4) Przestrzegano zasady czynnego udziału strony w każdym stadium postępowania. Skontrolowane postępowania administracyjne zawierały elementy określone w art. 63 § 2 Kpa tj.: co najmniej wskazanie osoby, od której pochodziły, jej adres i żądanie oraz czyniły zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych. W jednej ze zbadanych spraw¹⁴ *Urząd* wzywał stronę do uzupełnienia braków formalnych podania (kopii dokumentu potwierdzającego obywatelstwo polskie), na podstawie art. 64 § 2 Kpa.
- 5) Skontrolowane decyzje odpowiadały wymogom wskazanym w przepisie art. 107 § 1 Kpa, w tym podpis osoby działającej w imieniu organu oraz pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie. W jednym przypadku¹⁵ załatwienie sprawy administracyjnej polegało na wydaniu legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.
- 6) Nie stwierdzono przypadków konieczności wyłączenia pracownika od udziału w postępowaniu zgodnie z art. 24 Kpa.
- 7) W zbadanych postępowaniach nie wystąpiły przypadki konieczności wydawania decyzji administracyjnych po zajęciu stanowiska (wyrażeniu opinii lub zgody albo wyrażenia stanowiska w innej formie) przez inny organ, odpowiednio do art. 106 Kpa.
- 8) Na poddane kontroli postępowania nie wpłynęły ponaglenia, zgodnie z art. 37 Kpa.
- 9) Nie wystąpiły przypadki konieczności przekazywania przez *UdskIOR* w ustawowym (30-dniowym) terminie skargi, którego działanie, bezczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania byłoby przedmiotem skargi, sądowi administracyjnemu zgodnie z art. 54 § 2 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi¹⁶.
- 10) *Urząd* wywiązywał się z obowiązku wyrażonego w przepisie art. 61 § 5 Kpa, tj. przekazywał informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679¹⁷, przy pierwszej czynności skierowanej do strony, chyba że strona posiadała te informacje, a ich zakres lub treść nie uległy zmianie.
- 11) Doręczane decyzje i inne pisma wytwarzane w trakcie postępowań administracyjnych były zgodne z przepisami Kpa, w tym art. 109 Kpa a także sposób ich doręczania był zgodny z art. 39-49 Kpa.
- 12) Objęte zakresem kontroli decyzje doręczano stronom postępowań, zgodnie z postanowieniami przepisu art. 39 Kpa.

[Dowód: akta kontroli str. 79-144]

Zalecenia pokontrolne

1. Zalecam Szefowi Urzędu zwiększenie nadzoru nad terminowym nadawaniem przesyłek pocztowych zawierających wydane decyzje administracyjne.

¹⁴ poz. spisu spraw: 83, znak sprawy: DSE-552-59/23.

¹⁵ poz. spisu spraw: 1194, znak sprawy: P0049728551.

¹⁶ ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2023 r. poz. 259, ze zm.).

¹⁷ rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE. L Nr 119, str.1).

Obowiązek poinformowania MRPiPS o sposobie wykonania zaleceń i/lub wniosków

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o poinformowanie Ministra o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 14 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

Pouczenie

Kierownikom jednostek kontrolowanych przysługuje prawo do przedstawienia stanowiska w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania. Przedstawienie stanowiska nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

MINISTER
Liwiusz Laska
Dyrektor Generalny

